

(Lovforslag nr. L 156. Fremsat 2/2 79. Første behandling 27/2 79. Betænkning 2/5 79. Anden behandling 15/5 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget
vedtoges med 121 stemmer mod 29.

Første næstformand (Erlendsson):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om indførelse af elektrisk drift på fjerntrafikstrækningerne ved DSB.

(Lovforslag nr. L 126. Fremsat 23/1 79. Første behandling 7/2 79. Betænkning 24/4 79. Anden behandling 15/5 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget
vedtoges med 130 stemmer mod 21.

Første næstformand (Erlendsson):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af:

Forslag til lov om visse hovedlandejevsstrækninger.

(Lovforslag nr. L 153. Fremsat 1/2 79. Første behandling 6/3 79. Betænkning 8/5

79. Anden behandling 15/5 79. Tillægsbetænkning 15/5 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget
vedtoges med 122 stemmer mod 21; 8 stemte hverken for eller imod.

Første næstformand (Erlendsson):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om overformynderiet.

(Lovforslag nr. L 154. Fremsat 1/2 79. Første behandling 28/2 79. Betænkning 8/5 79. Anden behandling 15/5 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget
vedtoges enstemmigt med 151 stemmer.

Første næstformand (Erlendsson):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om værn for dyr. (Æglægningsbure).

(Lovforslag nr. L 58. Fremsat 25/10 78. Første behandling 9/11 78. Betænkning 8/5 79. Anden behandling 15/5 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jens Møller (KrF):

Jeg vil gerne citere fra Lovtidende A 1967 – Nr. XXXVIII, Bekendtgørelse om indretning m. v. af zoologiske haver, dyreparker og lignende, hvor der i § 5, stk. 3, står:

»Huse, hvori dyr anbringes, skal have tilstrækkeligt dagslys. . .«

I stk. 4:

»Bure . . . skal være solide og rummelige, afpasset efter dyrenes art og antal. . .«

Og i stk. 6:

» . . . Loftshøjden skal altid være sådan, at dyrene kan stå oprejst uden at berøre loftet.«

Når der altså er tale om vilde dyr eller halvvilde dyr eller såmænd også tamme dyr, der anbringes i en zoologisk have, så tager man altså disse hensyn: der skal være dagslys, der skal være rummelig plads til dyrene, og loftshøjden skal være sådan, at de kan stå oprejst uden at røre loftet.

Når vi nu om lidt vedtager – og det gør vi vel desværre – dette lovforslag om æglægningsbure, så bryder folketinget selv alle disse 3 vedtagelser, ganske enkelt.

Jeg synes ganske simpelt, det er horribelt, at vi for penges skyld, for mammons skyld, vil gøre sådan noget. Ellers bliver det for dyrt, nogle få øre for dyrt pr. æg. Og hvad er det så, der gør det for dyrt? Det er det at få passet disse dyr på gammeldags manér. Det har man ikke råd til. Det skal laves som på fabrik, hvor der næsten ikke er noget arbejde ved det. Det hele skal glide af sig selv.

Det sker samtidig med, at tusinder af unge mennesker i dette land går rundt og ikke kan få arbejde. Ja men er det da ikke fuldstændig hul i hovedet, det her? Hvad er det dog for et samfund, vi lever i, hvor medskabninger behandles som ting, behandles på en måde, som jeg ikke viger tilbage for at kalde grov dyremishandling, noget, der ellers har været strafbart med indtil flere års fængsel? Det gør vi, fordi man altså ikke kan bruge den tilstrækkelige arbejdskraft. Denne arbejdskraft, særlig de unge mennesker, men i det hele taget, går rundt og kan ikke finde arbej-

de. Mange af dem går menneskeligt til grunde på grund af manglende arbejde. Det er urimeligt, det er tåbeligt. Jeg mangler ord til at udtrykke mine følelser i den anledning.

Jeg vil gerne bede alle om at overveje det én gang til: er det rimeligt, at vi behandler vore medskabninger på den måde, når vi har rigelig arbejdskraft herhjemme? Vi har arbejdskraft, som kun ville have godt af at komme i gang med det her i stedet for at gå til som mennesker.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg vil også atter en gang forsøge at appellere lidt til den sunde fornuft. Ingen skal tro, at der er tale om de forenede folkepartier, fordi det netop er kristeligt folkeparti og socialistisk folkeparti, der siger dette. Jeg vil godt appellere en gang til, det er jo muligt, at nogle endnu kan tænke sig om, de, der har instinkterne i behold måske.

Jeg synes ikke, vi bør tillade denne burdrift. Vi ved fra retsudvalget, at høner, der står i bur, udvikler knogleskørhed, de får brækkede vinger og ben ved udtagning af burene, og efter turen i burene, der varer ca. 20 måneder, bliver de slagtet og solgt, og vi skal spise dem. Vi ved ikke, hvilke ændringer der sker i hønseens organer ved dette ophold i fængsel, men vi skal spise dem alligevel.

Jeg synes i øvrigt, det er påfaldende, at de partier, der normalt taler den lille mands sag, den lille erhvervsdrivendes sag, ikke er imod dette forslag. Vi ved fra retsudvalget, at det koster ca. 500.000 kr. at etablere et burhønselhold, og enhver kan se, at både konen med æggene og den lille husmand nu kan gå hjem og lægge sig. De kan ikke være med i dette spil.

Men først af alt er det dog hensynet til dyrene. I et profitjag uden grænser tillader man dette fængselsophold for dyrene. Ja, det er faktisk værre end et fængselsophold, for i et fængsel kan man da få lov til at gå til og fra truget, altså spisesalen. Det kan en burhøne ikke. Truget er placeret lige foran hovedet, lyset er tændt døgnet rundt. Det ville blive kaldt tortur, hvis det var mennesker, der blev behandlet sådan.

Jeg har her til morgen fået et brev fra en dame, som har sin sunde fornuft i behold og sine instinkter. Jeg vil lige læse to linjer af det:

[Lilli Gyldenkilde]

»Materialismen . . . .«

Første næstformand (Erlendsson):

Der er umådelig megen støj i salen. Var det ikke muligt at dæmpe den lidt?

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg takker meget, for det her er vigtigt.

»Materialismen og pengebegæret er ved at ætse Danmark op indefra. Med en sund tankegang kan man ikke tilsidesætte humane hensyn til fordel for profit. Tænk jer om endnu en gang.«

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg vil gerne endnu en gang appellere indtrængende til alle veltænkende mennesker her i tinget. Alle vi, der med egne øjne har set resultatet af denne produktionsform, er på det dybeste rystet, og det er jo den almindelige tendens, at vi ønsker at hjælpe dyrene, vi ønsker at beskytte det umælende væsen.

Det er særdeles alvorligt, at det, der i går ifølge den gældende lovgivning betragtedes som dyremishandling, skal vi i dag i dette høje ting vedtage som lovligt og gyldigt. Jeg finder det skammeligt, og jeg vil indtrængende appellere til, at man stemmer imod denne lovgivning.

Alfred Hansen (DR):

Hvis det nu skulle vise sig, at vi om lidt må konstatere, at lovforslaget om æglægningsbure er vedtaget, må det være helt klart, at det er i så stor modstrid med befolkningens ønske, som vi aldrig tidligere har set det her i tinget.

Der har stort set ingen været i dagspressen, som har talt til gunst for æglægningsbure, ud over ivrige fremskridtsfolk. Derimod har spalte op og spalte ned af læserbreve de seneste måneder klart taget afstand fra dette lovforslag. Men vi står altså nu i en situation, hvor socialdemokratiet og fremskridtspartiet hånd i hånd vil vedtage noget sådant.

Det har været fremført, at vi for konkurrencens skyld måtte have æglægningsbure. Jeg synes, det havde været relevant, om man havde set på, hvilke produktionsomkostninger der er med at fremavle høns og æg og fjerkræ i det hele taget. Hvis vi skal se på alle fjerkræproblemerne, er det nok et spørgsmål, om ikke hovedårsagen skal søges

i den høje kornpris. Det er klart, at de løbende driftsomkostninger og produktionsomkostninger spiller en afgørende rolle for, om det er rentabelt at holde høns. Det er jo sådan, at kornprisen inden for EF er det dobbelte af, hvad kornprisen er uden for EF. Det vil sige, at hvis Danmark ikke havde været medlem af EF, havde vi haft en kornpris, der havde ligget på det halve af, hvad vi har nu, og så ville der jo i hvert fald ikke have været behov for burhøns.

På et måde i Odense for en måneds tid siden blev hr. Askjær Jørgensen spurgt, om han også ville gå ind for burhøns, hvis vi havde kunnet konkurrere på æglægningsområdet. Hertil svarede hr. Askjær Jørgensen, at så ville han i grunden ikke have anset det for nødvendigt. Det skete i en samtale med formanden for Husdyrenes Vel, Jørgen Blavsted.

Jeg skal derfor spørge de partier og de enkelte medlemmer, som nu støtter dette: ville man have indført loven om burhøns, hvis man ikke havde haft konkurrenceproblemer? Kort og godt: er det konkurrenceproblemer, der er hovedårsagen til, at vi nu er konfronteret med dette lovforslag, som desværre nok om lidt vil blive vedtaget?

Jeg håber og opfordrer til, at denne sag totalt tilsidesætter den partiparole, som normalt gælder i de forskellige partier, at hvert enkelt medlem gør op med sig selv, om det nu også er i overensstemmelse med den holdning, det enkelte medlem har over for dyr i almindelighed og over for burhøns i særdeleshed.

Der er tale om en total disharmoni med den holdning, der er i befolkningen, og jeg synes, det er beskæmmende at tænke sig, at det stykke A 4 papir, jeg her holder op, har samme mål, nemlig 20 × 30 cm, som det areal, man fremover vil give burhøns at leve på og eksistere på. Det er det, man allernådigst kan bevilge en høne fremover. Jeg synes, det er deprimerende, og det er diskriminerende over for dyrene. Det er en meget foruroligende vej, folketinget her er slået ind på.

Danmark, som har haft meget menneskelige, fornuftige holdninger til dyrene, har nu totalt vendt, og man kan frygte for, hvad det næste initiativ bliver, når man altså skubber hele produktionseffektiviteten, forrentningsproblematikken foran sig som en sneplov foran enhver reform.

[Alfred Hansen]

Jeg opfordrer indtrængende til, at vi får samlet de underskrifter, som skal til for at få stemt dette forslag ned.

Askjær Jørgensen (FP):

Der har nu været en række ordførere, der alle sammen har stået her og fortalt, at de ikke ved, hvad det drejer sig om. Fru Lilli Gyldenkilde sagde, at lyset var tændt døgnet rundt, og at hovedet var foran truget eller omvendt hele tiden. Det beviser nøjagtigt, at disse mennesker, som er inviteret til at komme ud hos danske ægproducenter for at se, hvad det drejer sig om, de har ikke villet modtage en saglig information om, hvad det drejer sig om. Man har end ikke villet ulejlig sig ud og se det, man er inviteret til den ene gang efter den anden.

Og så begynder hr. Alfred Hansen at fejlcitere fra Odensemødet. Hvordan mener hr. Alfred Hansen det endte derovre? Hvordan var det med professoren for biokemisk institut? De måtte jo erkende, at jeg havde ret. Hvem vandt slaget i Odense? Det var aldeles ikke dem, der mener, at hønsene skulle gå ude på landevejene og blive kørt ned. Det var dem, der mener, at de skal ind i de velisolerede, velopvarmede huse med air-condition osv.

Når jeg stemmer for dette lovforslag, er det, fordi jeg er helt overbevist om, at det er en forbedring af dyreværnsloven. Vi får en dyreværnslov, der er mere venlig over for dyrene. Vi får en lov, der giver ægproducenterne ret til at skille hønsene fra hinanden, så man holder kannibalismen borte.

De mennesker, der nu argumenterer imod denne forbedring af dyreværnsloven, som vi vedtager om lidt, argumenterer for, at hønsene fortsat skal have lov til at mishandle hinanden, men først og fremmest argumenterer man for, at dyrene skal have det dårligt. Vi andre stemmer for, at dyrene skal have det bedre.

(Kort bemærkning).

Poul Schlüter (KF):

Hr. Askjær Jørgensen går ind for æglægningsburene, som han anser for uskadelige for hønsene. Her til formiddag er han gået imod børneteateret, som han anser for skadeligt for børnene. Hr. Askjær Jørgensen gør

det til et hovedpunkt, at man ikke kan stemme om et sådant lovforslag uden at have set æglægningsburene. Det forstår jeg meget vel.

Hr. Askjær Jørgensen stemte imod børneteaterlovforslaget; må jeg have lov til at spørge: hvor mange børneteaterforestillinger har hr. Askjær Jørgensen personligt set?

Knud Lind (FP):

Jeg skal blot sige til hr. Alfred Hansen, at ikke alle fra fremskridtspartiet stemmer for dette lovforslag.

Samtidig vil jeg erindre tingets medlemmer om, at i Sydvietnam var der nogle fængselsceller, man kaldte tigerbure. Hvis medlemmerne blot havde siddet nogen tid i dem, så er jeg sikker på, at der ikke havde været én eneste, der havde stemt for disse æglægningsbure.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg skal gerne orientere formanden for det konservative folkeparti om, hvor mange teaterstykker jeg har set. Det er ikke noget, jeg bruger min tid på, men det er således i vort parti, at de folk, der arbejder med lovforslagene og sætter sig ind i dem, har vi tillid til, og de folk, vi har i kulturudvalget, har vejledet mig ganske udmærket, og dem har jeg fuld tillid til, og dem retter jeg mig efter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget
vedtoges med 99 stemmer mod 57.

Første næstformand (Erlendsson):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Tredje behandling af:

Forslag til lov om udskrivning af amtskommunal grundskyld for skatteårene 1980 og 1981.

(Lovforslag nr. L 139. Fremsat 31/1 79. Første behandling 14/2 79. Betænkning 3/5 79. Anden behandling 15/5 79).